

Behandelingsvoorstel voor de commissie Ruimte en Groen

Onderwerp: schoonwatertracé in de herinrichting Groenraven -oost

Cie-datum : 30-08-2004

Cie-nummer: 2004WEM55

Procedure: in GS (na Cie. Vergadering) op:	inspraak: ja
eerdere behandeling in cie: ja	op:
in PS: nee	op:

Behandelend ambtenaar: J. Hollestelle
Portefeuillehouder: J.P.J. Lokker

toestel: 3442

Inleiding

De werkgroep natuurlijk Zeist- west heeft namens een aantal natuurorganisaties en de beoogde terreinbeheerder in 2003 ingesproken over het schoonwatertracé (SWT) als onderdeel van het herinrichtingsplan Groenraven-oost. De werkgroep heeft daarbij uw commissie uitgenodigd voor een terreinbezoek om hun argumenten tegen de aanleg van het tracé kracht bij te zetten. Ook schriftelijk heeft de werkgroep haar bezwaren tegen het tracé eerder aan ons en uw commissie kenbaar gemaakt. Het SWT was bedoeld als maatregel voor de verdrogingsbestrijding in het gebied van de landgoederen onder Zeist en Driebergen.

Inmiddels hebben wij, aan de hand van een intern advies over de uitkomsten van het door de landinrichtingscommissie in samenwerking met betrokken partijen verrichte eco-hydrologisch onderzoek naar de effecten van het SWT, besloten dat de ingreep in het gebied en de investering in het kader van landinrichting niet verantwoord is. Met dit voorstel willen wij u daarover informeren.

Onze overweging bij het besluit is, dat de kwaliteit van het aan te voeren water uit de Langbroekerwetering naar de natuurgebieden te slecht is en op korte termijn ook niet belangrijk zal verbeteren. Het eco-hydrologische onderzoek in de landgoederen zone wijst uit, dat een belangrijk deel van de verdroging zonder SWT kan worden opgelost door gerichte maatregelen in het gebied. Uit het lopende onderzoek naar het Gewenste Grond- en Oppervlaktewater Regiem (GGOR) onderzoek van het Hoogheemraadschap voor het gewenste peilbeheer, kan blijken welke gerichte maatregelen kunnen bijdragen aan de verdrogingsbestrijding. In overleg met het waterschap zal na afronding van dit onderzoek in 2005 worden nagegaan of concrete maatregelen in het kader van landinrichting kunnen worden getroffen.

Omdat ons standpunt om het SWT niet aan te leggen in lijn is met de opvatting van de werkgroep, stellen wij uw commissie voor om aan de werkgroep mede te delen dat daarmee de aanleiding voor het eerder door de werkgroep voorgestelde terreinbezoek is vervallen.

Vervolg inleiding op pagina 2 :nee

Wordt geagendeerd:

X ter kennisneming, het stuk wordt niet besproken.

Toelichting

In het landinrichtingsplan Groenraven-oost dat wij met de instemming van uw commissie in december 1998 hebben vastgesteld, is het zogenaamde schoonwatertracé (SWT) opgenomen. Dit is een aan te leggen watergang en bijbehorende kunstwerken voor de aanvoer van water uit de Langbroekerwetering naar 350 ha verdroogde gebieden van de landgoederen ten zuiden van Zeist. (zie kaartje in bijlage). Bij de vaststelling van het plan hebben wij besloten om de uitvoering van dit tracé afhankelijk te stellen van de van een nader onderzoek door de landinrichtingscommissie naar de effecten van deze maatregel op de bestaande natuurwaarden. Dit omdat natuurbeschermingsorganisaties bezwaren hadden tegen de aanleg en ook de gemeente Zeist haar twijfel bij de bezwarenbehandeling had ingebracht.

De landinrichtingscommissie heeft de effecten op de natuur aan de hand van een eco-hydrologisch onderzoek uitgezocht en geeft in haar aanbiedingsbrief aan ons college aan, dat zij van mening is dat er nu genoeg informatie ligt om een besluit te nemen. Zij is sterk verdeeld over wel of niet aanleggen van het schoonwatertracé, maar heeft in meerderheid toch gestemd vóór de aanleg. Deze verdeeldheid binnen de landinrichtingscommissie blijkt uit de verslagen van de betreffende commissievergaderingen.

Het onderzoek geeft aan dat het schoonwatertracé weliswaar geschikt is om water van de Langbroekerwetering naar de verdroogde landgoederen aan te voeren, maar ook dat de kwaliteit van dat water op dit moment onvoldoende is voor de aanwezige en gewenste natuurwaarden. Het Langbroekerwetering-water is op dit moment op onderdelen (fosfaat/nitraat) slechter dan het Krommerijn-water dat nu in de gebieden wordt ingelaten.

Het tracé zou dus wel kunnen worden aangelegd, maar het zou, vanwege die onvoldoende waterkwaliteit, nog niet kunnen functioneren. Daarbij komt ook nog dat door de aanleg, in enkele delen van het tracé natuurwaarden in bestaande waterlopen door peilwijziging en doorsnijding van gebieden tot gevolg zou hebben.

Ook de door de landinrichtingscommissie geopperde mogelijkheid om het tracé pas na enige jaren aan te leggen, is niet verantwoord, gezien de onzekere verwachting over de verbetering van de kwaliteit van het water van de Langbroekerwetering in de toekomst. Daar komt bij dat de verdroging in de bewuste gebieden voor een groot deel kan worden opgelost zonder het schoonwatertracé, namelijk door maatregelen uit te voeren in de gebieden zelf. Dit alles is voor de natuurbeschermingsorganisaties en de gemeenten Zeist en Driebergen ook reden om tegen de aanleg te zijn.

Dit geeft ons aanleiding om niet in te stemmen met uitvoering van het schoonwatertracé in het kader van de landinrichting en daarna.

Beoogd effect van het besluit

In het kader van het landinrichtingsplan geen schoonwatertracé aan te leggen.

Argumenten

-De waterkwaliteit van de Langbroekerwetering voldoet op dit moment niet aan de eisen voor de natuur.

De waterkwaliteit voldoet niet eens aan de minimaal vereiste norm voor oppervlaktewaterkwaliteit en is nog minder aan de specifieke eisen voor de natuur in de verdroogde gebieden.

In een aantal verdroogde gebieden is de waterkwaliteit nu goed, maar zakken de grondwaterstanden in de zomer wel te ver weg. Aanvoer van het langbroekerwetering-water om de daling van het waterpeil tegen te gaan zou de bestaande natuurwaarden aantasten. De keuze van de terreinbeheerders is om met lokale maatregelen de nog aanwezige kwel zoveel mogelijk te benutten. Zij accepteren liever de perioden met watertekort dan water van slechte kwaliteit binnen te laten.

-Het is erg onzeker wanneer en in welke mate de kwaliteit van het langbroekwetering-water in de toekomst zal verbeteren.

Het hoogheemraadschap geeft in een brief aan dat zij verwacht dat in 2012 water van hoge kwaliteit beschikbaar is. Zij kwantificeert dat echter niet, geeft niet aan of deze eisen voldoende zijn voor de natuurwaarden en geeft geen zekerheid over deze verbetering.

Wij stellen dat in het licht van deze onzekerheid het niet verantwoord is om nu te besluiten om het tracé aan te leggen. Ook niet voor aanleg in een later stadium.

-De natuur die nu in de watergangen voorkomt die onderdeel gaan vormen van het schoonwatertracé, zou verloren gaan. De waterkwaliteit van de Langbroekerwetering is minder dan de kwaliteit van het water dat nu in die sloten voorkomt. De natuur in die sloten zou door de wateraanvoer en peilverandering achteruitgaan.

-Door de geïsoleerde ligging van het tracé in de Hoge Woerd, zou dit gebiedsdeel als ecologische eenheid worden doorsneden.

-De wateraanvoer uit de Langbroekerwetering is onvoldoende om de Biltse en Zeister Grift te voeden en de oorspronkelijke stroming naar Utrecht te herstellen, zoals bedoeld in het landinrichtingsplan .

-Er is geen draagvlak bij natuurbeschermingsorganisaties inclusief de terreinbeheerders en ook niet bij de gemeenten Zeist en Driebergen. Zij hebben naar aanleiding van het advies van de landinrichtingscommissie hun bezwaren aan ons kenbaar gemaakt.

Kanttekeningen

-De voorgenomen aanleg van het schoonwatertracé was voor het hoogheemraadschap aanleiding om een aantal maatregelen voor verbetering van de waterkwaliteit versneld te gaan nemen. Als het schoonwatertracé niet door gaat kan dat van invloed zijn op de prioriteit die het hoogheemraadschap aan deze maatregelen toekent. Het hoogheemraadschap neemt een belangrijk deel van deze maatregelen echter in het kader van het gebiedsgerichte project Langbroekerwetering. Dit kader blijft bestaan. Ook heeft het waterschap te maken met de eisen die de kaderrichtlijn water stelt aan de waterkwaliteit. Het uitvoeren van de maatregelen kan in dat kader geen uitstel hebben.

Draagvlak

-Van de zijde van de natuurbeschermingsorganisaties is grote weerstand tegen de aanleg van het schoonwatertracé. Verwacht mag worden dat zij bij uitvoering van het tracé verzet zullen aantekenen. Ook de gemeenten Zeist en Driebergen zijn tegen.

-Het hoogheemraadschap wil het tracé vooral op de toekomst gericht nog wel uitvoeren, maar heeft ook begrip voor de bezwaren van dit moment.

-de landinrichtingscommissie is intern verdeeld, de volledige natuurfractie is tegen.

Financiën

-De geraamde kosten voor het tracé bedragen rond de €1,85 miljoen en komen voor 50% ten laste van het landinrichtingsbudget van LNV en voor 50% van het hoogheemraadschap.

Voor het waterschap is het wel of niet aanleggen van het schoonwatertracé budgettair neutraal. Als het tracé niet doorgaat staat tegenover die besparing dat het twee kleine gemalen moet vervangen.

Realisatie

Op grond van de voorgaande overwegingen hebben wij in onze vergadering van 29 juni j.l. besloten om :

1. niet in te stemmen met de uitvoering van het schoonwatertracé als onderdeel van het landinrichtingsplan Groenraven-oost. Niet op dit moment en ook niet voor uitvoering op termijn,
2. de landinrichtingscommissie te ontheffen van de uitvoering van dit planonderdeel,
3. in overleg met het Hoogheemraadschap, de landinrichtingscommissie en de natuurorganisaties na te gaan of nog aanvullend op de geplande inrichtingsplannen voor de natuurgebieden, maatregelen genomen kunnen worden tegen de verdroging van de natuur, die passen binnen het kader van landinrichting.

Communicatie

Nadat de landinrichtingscommissie en het hoogheemraadschap eerst zijn geïnformeerd, hebben wij via bijgaand persbericht ons besluit bekend gemaakt.

Bijlagen

Persbericht

kaartje